

Dalsslands Miljö
& Energiförbund

Dalsslands miljö- och energikontor

VERKSAMHETSPLAN FÖR MILJÖ- OCH ENERGISTRATEGISKA INSATSER 2025 FÖR KOMMUNERNA BENGTSFORS, DALS-ED, FÄRGELANDA OCH MELLERUD

Inledning

Dalslands miljö- och energiförbund har i uppdrag av ägarkommunerna att initiera och samordna det miljö- och energistrategiska arbetet i kommunerna och i förbundet. FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030, nationella, regionala och lokala mål samt kommunala åtaganden är vägledande för de aktiviteter som avses genomföras 2025. Förbundet har genomfört dialoger i olika forum med ägarkommunerna i syfte att fånga upp insatser som är angelägna för kommunerna att implementera i det miljö- och energistrategiska arbetet 2025, bl.a. vid två miljöforum (februari resp. november). Föreliggande verksamhetsplan innebär i huvudsak att redan pågående insatser/projekt inom det miljö- och energistrategiska arbetet fortsätter även 2025.

Styrning och kommunal förankring i valet av insatser i verksamhetsplan (VP) 2025

FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030 samt nationella, regionala och lokala mål är som nämnts inledningsvis vägledande för valet av insatser i VP 2025. Valet av insatser i verksamhetsplanen är i huvudsak samma som 2024, vilket är naturligt då de är långsiktiga och förankrade hos kommunerna. Några nya insatser har dock tillkommit (se nedan). Insatserna har primärt prioriterats utifrån följande faktorer:

- ✓ Politiska ställningstaganden hos ägarkommunerna: Exempel på tydliga politiska ställningstaganden avseende insatserna är:
  - Klimatlöften fastställda av kommunerna (2024-2026)
  - Grunduppdrag i förbundsordningen (t.ex. förbundets roll att initiera och samordna det miljö- och energistrategiska arbetet, energi- och klimatrådgivning, kompetens-/expertstöd kring t.ex. remisser, upphandlingsfrågor, planeringsfrågor och övriga frågor inom förbundets kompetensområde).
  - Pågående projekt/insatser med extern finansiering, t.ex. LOVA-/LONA-projekt.
  - Åtaganden som kommunerna och/eller förbundet åtagit sig att genomföra utifrån bl.a. kommunala styrdokument t.ex. energi- och klimatstrategin, avfallsplanen, naturvårdsprogram och ÖP.
  - Åtgärdsprogrammet för miljömålen (2022-2025)

I sammanställningen över insatser i det miljö- och energistrategiska arbetet 2025 (tabell 1, sid. 5-11, kolumnen *styrdokument eller motsvarande*) framgår kopplingen mellan politiska ställningstaganden och respektive insats.

- ✓ Insatser som härrör från lagkrav:
  - EU:s vattendirektiv genom åtgärder riktade gentemot kommunerna i Vattenmyndighetens åtgärdsprogrammet för vattenförvaltningsplanen 2022-2027.
  - Energiplan (varje kommun ska ha en aktuell energiplan, även ett klimatlöfte)
- ✓ Insatser som härrör från dialoger mellan ägarkommunerna och förbundet:
  - Miljöforum: Miljöforum två gånger per år. Forumet inrättades i samråd med kommundirektörerna utifrån behovet av utvecklad samordning mellan ägarkommunerna och förbundet, till följd av rekommendationer i den utredning av förbundets verksamhet

som gjordes 2021. Forumet tjänar som en arena för utvecklad samverkan/samordning mellan ägarkommunerna och förbundet.

- Information och riktlinjer kring invasiva växtarter: Initiativ från Bengtsfors kommun inför VP 2024. Arbetet pågår där förbundet har en processledande roll i det arbete som bedrivs tillsammans med ägarkommunerna.
  - Energisamverkan kommunerna/förbundet. Ett samverkansforum för erfarenhetsutbyte kring energieffektiviseringsåtgärder initierades 2024 och det arbetet avses fortsätta 2025.
- ✓ Insatser som förbundet genom sin omvärldsbevakning bedömt som angelägna:
- Hållbarhetsfestival/hållbarhetsvecka: Förbundet har medverkat i genomförandet av en "hållbarhetsvecka" i mindre skala både 2023 och 2024. Samverkan har skett med några kommunala verksamheter, studieförbund och föreningsverksamhet. Då begreppet "Hållbarhetsveckan" är etablerat och uppmärksammas medialt ger det möjlighet att synliggöra kommunernas och förbundets hållbarhetsarbete. "Hållbarhetsveckan" kan också bidra till ett genomförande av klimatloftet; *Vi involverar invånare av alla åldrar i klimatarbetet*. Ambitionen under 2025 är att utveckla "Hållbarhetsveckan" tillsammans med bl.a. kommunala verksamheter.
  - Interregprojektet Green Fleet 2024–2026: Förbundet samverkar med bl.a. Fyrbodals kommunalförbund i form av medfinansiering genom att en del av förbundets strategiresurser används i projektet. Projektets inriktning överensstämmer väl med flera av de klimatloften som fastställts av ägarkommunerna, varför en medverkan bedöms ge stöd och mervärden vid bl.a. arbetet med klimatloften.
  - Kommunikationsinsatser. Förbundet arbetar kontinuerligt med kommunikationsinsatser. Syftet med att lyfta detta som en särskild insats är att flera av insatserna i VP 2025 kräver kommunikations-/informationsinsatser inom vissa områden framgår av kommunernas styrdokument samt att utvecklad kommunikation bedöms vara en viktig faktor i bl.a. det strategiska arbetet.

Föreslagna insatser i det miljö- och energistrategiska arbetet 2025 framgår i sin helhet i tabell 1 (sid 5-11).

Tre insatser är nya i relation till 2025 och har markerats som; Ny i kolumnen Ny 2025. Dessa insatser är:

- Miljöforum/dialogforum för politiken: Vid de miljöforum som genomförts med kommunernas tjänstepersoner har det bedömts angeläget att skapa möjlighet till fördjupad dialog med ägarkommunernas politiker kring hur målsättningar i miljö-/klimatarbetet ska uppnås och hur ägarkommuner och förbundet ska hantera befintliga och kommande krav/direktiv inom miljö-, energi-, och klimatområdet.
- Förstudie Biosfärområde Dalsland: Förbundet har beviljats medel från Fyrbodal för genomförande av en förstudie kring de möjligheter som ett Biosfärsområde skulle kunna innebära för en hållbar utveckling av landskapet. Förstudien kommer att bedrivas tillsammans med bl.a. SLU, VGR och Mötesplats Steneby. Under hösten genomförde förbundet en konferens kring Biosfärskonceptet med 50-talet medverkande som representerade en mängd olika aktörer i Dalsland. Konferensen visade att det finns ett stort intresse av att utforska möjligheterna kring Biosfärskonceptet ytterligare. Biosfärskonceptet bedöms även ha tydliga kopplingar till Det Goda Livet i Dalsland. Förstudien beräknas vara genomförd innan sommaren 2025.
- LOVA-projekt, internbelastning Kolungensjöarna: I samverkan med markägare inom projektet LOVA-Dalboslättan har det framkommit behov av att undersöka vilken roll internbelastningen av näringsämnen i Kolungensjöarna har för övergödningsproblematiken i omkringliggande

vattenförekomster. Förbundet har för avsikt att söka LOVA-medel för genomförande av ett sådant projekt under 2025 (projektperiod 12-15 månader).

Två insatser i VP 2024 för det miljö- och energistrategiska arbetet är färdigställda och finns därför inte med i föreliggande förslag till insatser 2025. Dessa insatser är:

- FÖP-Sjöskogen (Melleruds kommun): FÖP-sjöskogen är i huvudsak färdigställd.
- LOVA-Valboån (projekt): Projektet har slutrapporterats under 2024.

Förbundets kompetens och resurser i det miljö- och energistrategiska arbetet 2025

Förbundets funktioner i form av strategier och inspektörer har olika kompetens som förstärker varandra. Strategier och inspektörer samverkar i stor utsträckning med varandra både i projekt, processer och enskilda ärenden. Allt i syfte att optimera arbetet och nå det bästa resultatet i de aktuella aktiviteterna. Förbundets strategier utgör den huvudsakliga delen av förbundets resurser för det miljö- och energistrategiska arbetet 2025. Det är dock viktigt att påpeka att en del av insatserna i verksamhetsplanen även kommer involvera förbundets inspektörer. Exempel på sådana insatser är:

- Remisser/enkäter/rapportering
- Revidering av avfallsplan Dalsland
- Kommunernas DP-processer
- Kommunala åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022-2027
- Dagvattenpolicy

Roller och ansvarsfördelning avseende aktiviteter/insatser

För att tydliggöra roller och därmed ansvar mellan förbundet och ägarkommunerna för de aktuella insatserna har förbundets roll tydliggjorts i tabell 1 (sid 5-11, kolumnen; *DMEF:s roll*). Detta bedöms underlätta det fortsatta arbetet kring resp. insats.

Valet av roll är i många fall logisk till följd av t.ex. kompetens eller mandat kring den aktuella aktiviteten, men styrs också av volymen tillgängliga resurser.

De roller som används i tabell 1 avseende förbundet har följande innebörd:

- **Utförare:** Aktiviteten är tydligt styrd utifrån riktlinjer/regelverk (t.ex. energi- och klimatrådgivning).
- **Processledare:** Leder arbetet med aktiviteten
- **Samordnande:** Har inte mandat att styra aktiviteten i sig, men ska samordna processer i aktiviteten (ett typexempel är samordning av målstyrningen i kommunernas styrdokument gentemot de globala hållbarhetsmålen).
- **Medverkande:** Förbundet medverkar med funktion/resurs i en ev. arbetsgrupp. Kommunen/kommunerna är dock processledare för aktiviteten.
- **Kompetensstöd:** Kompetensstöd i annan form än som medverkande i t.ex. arbetsgrupp.

Detta innebär exempelvis att för en aktivitet där förbundet medverkar så behöver kommunen/kommunerna, eller annan medverkande aktör, ha den processledande rollen.

Behov och prioriteringar

För en del av insatserna i det miljö- och energistrategiska arbetet 2025 så kan man relativt väl beräkna resursbehovet (t.ex. för projekt som har en definierad resursinsats). För flera av insatserna är det däremot svårt att idag beräkna resursbehovet. Detta beror av flera orsaker, exempelvis att insatsen är komplex och svår att beräkna i förväg, men i flera fall också av att omfattningen av den aktuella insatsen ännu inte går att klargöra (exempelvis förbundets medverkan i kommunala planprocesser). För samverkansprocesser mellan ägarkommunerna och förbundet är resursåtgången också svår att bedöma då det är just processer, vilket t.ex. kan medföra behov av insatser under processens gång.

Både förbundets och ägarkommunernas resurser för det miljö- och energistrategiska arbetet är begränsade, varför det kan uppkomma behov av prioriteringar under arbetets gång. Det är därför angeläget att förbundet och ägarkommunerna fortsätter dialogen kring omfattning, förväntningar och resursbehov för flera av de aktuella insatserna samt att behov av eventuella omprioriteringar lyfts för nya ställningstaganden.

Projektverksamheten – skapar mervärden till Dalsland men kräver också egna resurser

Den projektverksamhet som drivs genom förbundet tillför betydande resurser till Dalsland såväl genom ett stort mervärde i hållbarhetsarbetet som att stora delar finansieras genom externa medel. Projektverksamheten kräver dock viss egenfinansiering, vilket sker genom användande av förbundets egna resurser. Förbundets ekonomi påverkar såväl den befintliga projektverksamheten som en utveckling av densamma. En fortsatt dialog mellan förbundet och ägarkommunerna kring möjligheterna att tillsammans utveckla projektrelaterad verksamhet inom hållbarhetsområdet skulle sannolikt ha potential att skapa betydande mervärden till Dalsland. Även aktiviteten "Utvecklad samverkan - externa aktörer" syftar till att förbättra möjligheterna för förbundet och ägarkommunerna att tillsammans med andra aktörer utveckla och stärka projektverksamheten i Dalsland, bland annat genom att undersöka möjligheterna till att söka och få tillgång till externa basresurser.

Insatser i det miljö- och energistrategiska arbetet 2025

Tabell 1: Insatser i det miljö- och energistrategiska arbetet 2025.

Insats/aktivitet	Styrdokument eller motsvarande	DMEF:s roll	Kommentar kring insatsen/aktiviteten	Ny 2025	
Övergripande					
Ö1	Stöd i styr- och ledningsarbetet för hållbar utveckling i kommunerna	Grunduppdrag (Förbundsordning)	Samordnande/medverkande	Arbete pågår kontinuerligt att skapa ett systematiskt och långsiktigt miljöarbete som tar avstamp i Agenda 2030. Förbundets roll är att medverka i alla delar av kommunernas förbättringsprocess dvs planera, genomföra, följa upp och förbättra (PDCA). Innefattar delaktighet i kommunernas nulägesanalys, målprocesser, utbildningsinsatser, verksamhetsstöttning och uppföljningsarbete.	
Ö2	Utvecklad samverkan med externa aktörer	Ger mervärden i det strategiska arbetet. Omvärldsbevakning.	Medverkande	DMEF medverkar i befintliga/upparbetade nätverk t.ex. Fyrbodals kommunalförbund, energikontoret Väst, strateginätverket Västra Götaland, VGR, SLU etc., men kommer också arbeta för att utveckla former och arenor för samverkan med externa aktörer. Bedöms ge mervärde, men även en del av omvärldsbevakningen.	
Ö3	Intern samverkan kommuner/DMEF	Grunduppdrag (Förbundsordning)	Samordnande/medverkande	T.ex. Fordonsgruppen, Hållbarhetsgrupper, samverkan energieffektivisering, naturvårdsgrupp etc.	
Ö4	Remisser/enkäter/rapportering	Grunduppdrag (Förbundsordning)	Samordnande/medverkande	Exempelvis rapportering Vattenmyndighetens åtgärdsprogram, Åtgärdsprogrammet för regionala miljömålen. Remisser avseende naturvård och vattenverksamheter. Stöd vid remisser till kommunerna som berör DMEF:s arbetsområde inom det strategiska arbetet.	
Ö5	Bokslut-/hållbarhetsredovisningar etc.	Grunduppdrag (Förbundsordning)	Samordnande (hållbarhetsredovisning Bengtsfors) Medverkande (kommunernas bokslut)	Tar fram underlag inom förbundets ansvarsområde till kommunernas bokslut. Medverkar i de kommunala hållbarhetsredovisningar/-bokslut som aviserats från vissa kommuner.	

Ö6	Miljöforum	Forum förankrat hos kommundirektörer	Processledare	Genomförs två ggr/år. Kommunala tjänstepersoner i nyckelpositioner medverkar.	
Ö7	Kommunikationsinsatser	Grunduppdrag (Förbundsordning). Återfinns dessutom i flera styrdokument bl.a. Naturvårdsprogram, Energi- och klimatstrategi etc.	Utförare	Behövs informations-/kommunikationsinsatser för flera av insatserna. Generell utveckling av DMEF:s kommunikation inom hållbarhetsområdet.	
Ö8	Hållbarhetsfestival/hållbarhetsvecka		Processledare	Delta i hållbarhetsvecka/hållbarhetsfestivalen Västra Götaland i samverkan med kommunala verksamheter och andra aktörer. Samordnas med insats E2 (klimatlöfte nr. 3)	
Ö9	Oförutsedda förfrågningar från kommunerna	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Kompetensstöd		
Ö10	Förstudie Biosfärområde Dalsland		Processledare	Förbundet har beviljats medel från Fyrbodal för genomförande av en förstudie kring de möjligheter som ett biosfärområde skulle kunna innebära för en hållbar utveckling av landskapet. Förstudien genomförs under första halvåret 2025.	Ny
Ö11	Miljöforum/dialogforum politiken		Processledare	skapa möjlighet till fördjupad dialog med ägarkommunernas politiker kring hur målsättningar i miljö-/klimatarbetet ska uppnås och hur ägarkommuner och förbundet ska hantera befintliga och kommande krav/direktiv inom miljö-, energi-, och klimatområdet.	Ny

Insats/aktivitet		Styrdokument eller motsvarande	DMEF:s roll	Kommentar kring insatsen/aktiviteten	Ny 2025
Energi- och klimat					
E1	Årlig uppföljning av klimatarbetet	Klimatlöfte nr.1 fastställt av samtliga kommuner + Åmål	Processledare	Samordnas med insats E12	
E2	Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet	Klimatlöfte nr.3 fastställt av tre kommuner + Åmål	Delat processledarskap DMEF/kommunerna	Samordnas med insats Ö7 och Ö8. Skoldialoger planeras i Bengtsfors kommun februari 2025.	

E3	Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet	Klimatlöfte nr. 5. Fastställt av tre kommuner + Åmål	Processledare i form av kompetensstöd vid t.ex. ansökningar till Klimatklivet.	Samordnas med insats E13 (EKR)	
E4	Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning	Klimatlöfte nr. 6. Fastställt av samtliga kommuner + Åmål	Processledare	Genomförs inom ramen för pågående LOVA-projekt (insats V1, V2 och V3)	
E5	Vi arbetar aktivt med vår energiplan	Klimatlöfte nr. 8. Fastställt av tre kommuner (Dals-Ed medverkar)	Delat processledarskap DMEF/kommuner	Pågående arbete	
E6	Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling	Klimatlöfte nr. 9. Fastställt av tre kommuner + Åmål.	Delat processledarskap DMEF/kommunerna	Samverkan med Interregprojektet Green Fleet 2024-2026	
E7	Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn	Klimatlöfte nr. 10. Fastställt av två kommuner + Åmål	Kompetensstöd	Samverkan med Interregprojektet Green Fleet 2024-2026	
E8	Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas	Klimatlöfte nr. 16. Fastställt av tre kommuner + Åmål	Kompetensstöd	Samverkan med Interregprojektet Green Fleet 2024-2026	
E9	Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal	Klimatlöfte nr. 17. Fastställt av tre kommuner + Åmål	Kompetensstöd	Samverkan med Interregprojektet Green Fleet 2024-2026	
E10	Vi använder cirkulära möbler	Klimatlöfte nr. 25. Fastställt av tre kommuner	Kompetensstöd	Fortsatt arbete tillsammans med Bengtsfors kommun och företaget Sajkla. Spridning av resultat och erfarenheter till övriga ägarkommuner.	
E11	Övriga klimatlöften som fastställts av minst tre kommuner	Klimatlöfte nr. 11, 21, 22, 23 och 28. (klimatlöfte 11 & 22 fastställt av tre kommuner + Åmål. Klimatlöfte 23 & 28 fastställt av tre kommuner. Klimatlöfte nr. 21 fastställt av samtliga kommuner + Åmål)	Kompetensstöd vid behov		

E12	Gemensamma energi- och klimatstrategin och energiuppföljning	Fastställd i två kommuner + Åmål	Processledare avseende uppföljning (underlag krävs dock från kommunerna). Medverkande/kompetensstöd kring åtgärder	Fortsatt arbete i enlighet med den gemensamma energi- och klimatstrategin samt årlig uppföljning. Uppföljningen kommer att samordnas med insats E1 (klimatlöfte nr. 1).	
E13	Energi- och klimatrådgivning (EKR)	Grunduppdrag (förbundsordning)	Utförare	Avseende EKR gentemot näringslivet sker samordning med insats E3 (klimatlöfte nr. 5)	
E14	Interregprojektet Green Fleet 2024-2026		Medverkande	DMEF medfinansierar i form av tid. Projektet bedöms ge kompetensstöd och samordnas med insatserna; E6, E7, E8 och E9 (klimatlöften nr. 9, 10, 16 och 17)	
E15	Samverkan kring energieffektivisering av kommunala fastigheter	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Medverkande	Samverkansgrupp har bildats och samverkan/erfarenhetsutbyte kring energieffektivisering av kommunala fastigheter fortsätter 2025. Samordnas med klimatlöfte nr. 28.	

Insats/aktivitet		Styrdokument eller motsvarande	DMEF:s roll	Kommentar kring insatsen/aktiviteten	Ny 2025
Samhällsplanering					
S1	ÖP-Färgelanda	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Kompetensstöd	Kompetensstöd på Färgelandas initiativ.	
S2	Medverkan DP kommunerna och kommunernas planeringsstrategier	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Kompetensstöd	Kompetensstöd på kommunernas initiativ. Flera kommuner har uttalat att man vill se DMEF:s medverkan tidigt i planeringsprocesser.	
S3	Grön infrastruktur/ekosystem-tjänstanalys, Dalslandsgemensam. (projekt)	Åtgärdsprogrammet för regionala miljömålen, ÖP2030 (Mellerud) och ÖP2035 (Dals-Ed). Pågående projekt	Processledare	GIS-underlag har producerats på landskapsnivå och trädinventering utförts i delar av kommunernas tätorter. Under 2025 behöver samverkan ske med kommunernas samhällsbyggnadsenheter kring framtagande av grönstrukturprogram. Grönstrukturprogrammen ska förankras politiskt.	
S4	Revidering gemensam avfallsplan	Beslut fattat i resp. kommun	Medverkande	Pågående arbete.	
S5	Stöd klimatanpassning	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Kompetensstöd	Kompetensstöd i kommunernas arbete med klimatanpassning.	

S6	Upphandlingar (utöver klimatlöftena)	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Kompetensstöd (hållbarhetsfrågor)	DMEF deltar i kommunernas upphandlingsmöten, bistå upphandlarna med att välja och specificera miljökrav i gemensamma upphandlingar, följa upp miljökrav i befintliga avtal	
----	--------------------------------------	---	-----------------------------------	--	--

Insats/aktivitet		Styrdokument eller motsvarande	DMEF:s roll	Kommentar kring insatsen/aktiviteten	Ny 2025
Naturvård och biologisk mångfald					
N1	Naturvårdsrelaterade frågor	Åtgärder i kommunernas naturvårdsprogram. Åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen. ÖP2035 (Dals-Ed). ÖP14 (Färgelanda).	Processledare	Ett flertal åtgärder i kommunernas Naturvårdsprogram och/eller Åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen behöver struktureras och planeras (t.ex. kompetensstöd, utbildning naturvård, skydd/skötsel av skyddsvärda träd, hyggesfritt skogsbruk, ökad mängd naturbeteskött i offentliga inköp etc.). Åtgärd i ÖP2035 (Dals-Ed). DMEF har också under senare år fått ett flertal förfrågningar från kommunerna kring stöd i detta arbete. Möjligheten att använda gemensamma GIS-verktyg bör ingå i arbetet (t.ex. Färgelandas GIS-verktyg)	
N2	Information och riktlinjer kring invasiva växtarter	Förfrågan om ett Dalslandsgemensamt arbete kring detta med DMEF som processledare har inkommit från Bengtsfors	Processledare	Informationsmaterial har tagits fram. Arbetet pågår kring riktlinjer/strategi för hantering/bekämpning av invasiva växtarter. Möjligheten att använda gemensamma GIS-verktyg bör ingå i arbetet (t.ex. Färgelandas GIS-verktyg).	
N3	Friluftsliv relaterat till naturvårdsfrågor	Åtgärder i form av friluftsplån och liknande finns i kommunala styrdokument.	Kompetensstöd (naturvårdsrelaterade frågor)	Kompetensstöd av DMEF i naturvårdsrelaterade frågor	

Insats/aktivitet		Styrdokument eller motsvarande	DMEF:s roll	Kommentar kring insatsen/aktiviteten	Ny 2025
Vattenplanering					
V1	LEVA/LOVA Dalboslätten (projekt)	Åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen, ÖP2030 (Mellerud). Pågående projekt	Processledare	Fortsatt arbete i dialog med markägare kring identifiering av lämpliga platser för åtgärder för minskad övergödning. Anläggande av t.ex. våtmarker, fosfordammar, skydds zoner etc i samverkan med markägare. Informationsinsatser, vattenprovtagning m.m. DMEF projektägare, Vänersborgs kommun medverkar i projektet.	
V2	LOVA Örekilsälven (projekt)	Åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen, ÖP2035 (Dals-Ed). Pågående projekt	Processledare	Projektet förlängs till november 2025 då det finns bidragsmedel kvar och åtgärder kvar att utföra. Arbetet sker i dialog med markägare i Örekilsälvens övre del. Projektägare Dals-Eds kommun. DMEF projektleder tillsammans med kommunen. Fältpersonal från Milva (konsult), länsstyrelsen och skogsstyrelsen arbetar operativt med markägarmöten, naturbruksplaner m.m. Samverkan sker med bl.a. med fiskevårdsområden och dikningsföretag. Fortsatt arbete med Naturbruksplan Dals-Ed ingår i projektet. Projektet förlängt t.o.m. november 2025.	
V3	Medverkan vattenråd	Kommunernas naturvårdsprogram	Medverkande (rollerna mellan DMEF och kommunerna behöver dock klargöras)	DMEF medverkar i varierande utsträckning i följande vattenråd: Dalbergså/Holmsån (inkl. Teåkersälven), Dalslands kanal, Gullmarn och Enningdalsälven. Graden av medverkan sker utifrån tillgängliga resurser.	
V4	Samverka vattenrelaterade frågor	Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för 2022-2027 (krav). Kommunernas VA-planer och Vattentjänstplaner. ÖP14 (Färgelanda).	Processledande för att skapa samverkansforum, därefter medverkande	Samverkan mellan DMEF och kommunernas samhällsbyggnadsfunktioner/VA-enheter finns och behöver fortgå 2025	
V5a	Kommunala åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022-2027	Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för 2022-2027 (lagkrav).	Processledare	Samverkan mellan DMEF och kommunerna kring strukturer för arbetet har påbörjats och behöver fortgå 2025.	
V5b	Dagvattenpolicy	Melleruds ÖP Nu 2030. Återfinns även i kommunernas VA-planer/Vattentjänstplaner	Medverkande	Pågående arbete	

V6	LOVA-projekt interbelastning Kolungensjöarna		Utförare och processledare	Undersökning av internbelastningen av näringsämnen i Kolungensjöarna avseende övergödningsproblematiken i omkringliggande vattenförekomster. Förbundet har för avsikt att söka LOVA-stöd (projektperiod 12-15 mån.)	Ny
----	---	--	-------------------------------	--	----